

CiDo

Brenčanje za
zimsko spanje

In je bilo
belo, svetlo in
praznično.
Zimska Praga

Kupi me, Slovenec!

Pomen parlamentarizma
in vključenosti mladih v
upravljanje javnih zadev

V pričakovanju praznikov



Še zadnjič v tem letu...

... vas Cidopisovci nagovarjamo na naših črno-belih straneh, polepšanih z vedno dobrimi fotografijami Andreja Lamuta. V decembru boste z vseh konce in krajev slišali veliko želja, zato bomo mi poleg spodnjih zapisov o tej temi rekli (oziroma zapisali) samo še: naj bo leto 2011 vaše leto! Se beremo spet januarja!

Polona Ambrožič

In že je tukaj, zimski čas namreč.

Pet stvari, ki nanj spominjajo, so zagotovo darila, sneg, mraz, božič in novo leto. Pa ne nujno v tem vrstnem redu. Takoj zatem pa pridejo še novoletne želje, resolucije – novi začetki in s tem silvestrovo; mene osebno nanj spominja še (nevzdržen) zvok petard. Pa (pretirano in prehitro) okraševanje mest. To lahko da mestu čar, če je zmerno in ob pravem času ... srednja pot, bi rekel Buda. Vendar smo z okraševanjem in opominjanjem na novoletni čas prišli do skrajnosti, da bomo kmalu Dedka Mraza in Božička zagledali v kopalkah na plaži, kako nam "prodaja" novoletno jelko. Pa ne v Avstraliji, ko je pri njih poletje in pri nas zima.

Silvestrovo oziroma 31. december je postal dan pričakovanj. Ni več pomembno, s kom ga preživimo, pač pa kje in v kakšni opravi. S kakšno obleko, s kakšnim mejkapom, s kakšno frizuro. Že mesece unaprej načrtujemo, kje bomo dočakali novo leto. Ko to končno nastopi, pa se kar vsuje želja in načrtov za prihodnje leto. Saj je nov začetek! Novoletne resolucije so tako samo še en primer človekovega stremljenja k popolnosti, ki je ni. Resolucija je po SSKJ javna izjava, ki v zgoščeni, navadno slovesni obliki izraža odločitev. Verjetno si želimo ravno to, da bi svoje resolucije ovekovečili in uokvirili. Tako bi bile še kje drugje kot v naših mislih ter morda posledično kdaj celo uresničene.

Te večne obljube so kot tiste, ki jih

podajajo politiki v predvolilnih kampanjah. Kar nekaj vzporednic je med njimi, rezultat pa enak ... so neizpolnjene. Spremembe, ki si jih zadamo, same po sebi niso nič napačnega, pač pa koncept tega določenega dne, ko naj bi se vse drastično spremenilo. 31. december in puf, 1. januar ... naenkrat ne kadimo več, ne trošimo pretirano, v glavnem živimo zdravo in veselo. Če človek svoj novoletni načrt resolucij vsako leto samo podaljšuje, ta izgubi svoj namen. Zato raje kot 31. decembra odločitve sprejmite 4. februarja, 14. maja ali 5. oktobra. Naj bodo pač dnevi v letu, ki se od 31. decembra razlikujejo vsaj po tem, da so manj "ozvočeni" z glasnimi petardami. Odločitve naj bodo realne in postopne. Danes pokličite osebo, ki jo nameravate že vsaj en mesec, odpišite na e-mail, ki je pod osnutki shranjen že vsaj 14 dni, se naročite k zobozdravniku, kar odlašate že zelo dolgo. Glede (klišejskega) odvajanja od kajenja in začenjanja z dietami pa raje ravnajte postopno. Kar naenkrat je težko ovreči slabe navade.

Pozabila sem še dve pomembni stvari, ki spominjata na zimo. Kuhano vino in smučanje. Ti sta mi verjetno najbolj pri srcu. Navkljub vsem pridigam dodajam, da ne rečejo zaman zimska pravljica, saj se na sprehodu po neokrnjeni naravi (s primerno, toplo obutvijo in obleko, s kuhanim vinom ali brez njega) res počutiš kot v pravljici. Idilično. Pozabite torej (za trenutke ali dva) na novoletne čestitke, darila, obljube in načrte in se raje sprehodite po belini. Po možnosti še v tišini, če jo kje najdete.

Anja Erbus

Kakor kamen kost

Prihajajoče leto ... se ustavim pri klasičnih 'zapovedih', načrtih, ciljih, ki jih nisem še nikdar izpolnila in se iz leta v leto ponavljajo? Tokrat ne. Sicer se lepo slišijo velikopotezni cilji hušanje, diploma, ukvarjanje s športom, zdravo življenje in potovanja, veliko dobre volje, prijaznosti in ljubezni, a kaj, ko sem sredi postavljanja temeljev, spustila bi se pa v razmišljanje o barvi in materialu preproge za dnevno sobo. Ne gre oziroma nima smisla. Zastavila sem si gradnjo trdne osnove, na kateri bom gradila, ko bom zrela za to. Za vse zgoraj naštetih 'aktivnosti'. Pisanje diplome se začne pri prebiranju literature in izdelavi izvlečkov. Vizualizacija mentorjevega stiska roke ob prejemanju potrdila, da sem uspešno diplomirala, je sicer privlačna, a trenutno odmaknjena. Pride tudi to in bo toliko bolje, ko bom situacijo doživljala. Zato najprej korenska čakra, nato kundalini proti vrhu.

Maruška Samobor Gerl

Nove priložnosti

Novo leto je čas novih priložnosti. Tako si v novem letu želim uspeha na študijskem in obštudijskem področju, svetu pa želim predvsem mir, sploh glede na dogajanje v Aziji. Vsem vam, ki nas pridno prebirate, pa želim, da se vam v novem letu uresniči tudi tiste najbolj skrite želje. Naj bo to novo leto najboljše leto :)

Dora Lenart

Novoletne želje

Novo leto, kot nov list v knjigi življenja, mnogi povezujejo z obljubami o spremembah na bolje na mnogih področjih. Vendar to obdobje gotovo ni pameten čas za zaobljube, ker se skoraj vedno zgodi, da se jih človek na koncu ne drži. Tako imamo lahko pokvarjene že prve mesece leta, ker nam že začetek našega načrta ni popolnoma uspel. Vsekakor pa je pametno vsaj poskusiti – pa ne z zaobljubami, ampak z, recimo, odvajanjem od nezdravih razvad, ki škodujejo našemu zdravju, in iskanju časa za sočloveka v tem sodobnem, individualistično usmerjenem svetu.

Uroš Sitar

Brenčanje za zimsko spanje

Ljudje lahko s seboj ravnamo izredno slabo. Ustvarjamo probleme, ki jih ne rešujemo na učinkovit način, se zaradi tega grajamo in poglobljamo svojo bedo. Ta se nato seli še v medosebne odnose. Ker je telo odraz duše, zbolimo tudi fizično. Nekaterih se loti prehlad, drugi posegajo po težjih »drogah«. Kdor zmore bolezen razumeti kot opozorilo, je na dobri poti do zmage. Zakaj sploh pride do tega? Ker se ne znamo organizirati. Razpustimo se, nekateri se položimo v kremplje ritma dneva in se nezadovoljno iz dolgčasa ukvarjamo s sabo, vržemo v delo in ignoriramo pred očmi plešoče črke na računalniškem zaslonu, ali pa najdemo kakšno drugo 'zaposlitev'. Za vsak premik v drugo smer se najde izgovor v stilu »tako pač je, ne morem, takšen - takšna sem, jebiga ...« in drugo »cvetje v jeseni«. Samo dokler nam, kot Meti, ne odpove srce iz istih razlogov – ne dovolimo si biti ljubljani. Ne od sebe, ne od kogar koli drugega. Buhuhu! Uboge žrtve samih sebe!

Piše: Maruška Samobor Gerl

Če bi gornji odstavek pretvorila v sliko, bi se materializiral v muho slonje velikosti s prstom (nožico?) v nosu. Tukaj smo zato, da strežemo svojim muham, mar ne? Zato jih spitamo do slonom podobnih gigantov, ki sedajo na nas. Muhe brez nas ne morejo, mi jih pa ne odženemo. In spet: Buhuhuuuu! Kaj nam je storiti?! Nikakor ne po naključju sem pred kratkim naletela na izzivalen in oči odpirajoč članek Mihe Mazzinija, ob katerem sem takšno vedenje lahko strnila v besedo: razvajenost.

Tron članka v mojih očeh zaseda odebeljen stavek: Red je prva stopnica na poti do osebne svobode. Da, red, disciplina! Moški princip jin-jang koncepta, akcija! Arbeit macht frei (geslu dam prav, zlorabi ne)! Če bi

dobili dovoljenje »imej se fajn, nič ti ni treba«, močno dvomim, da bi to znali izkoriščati. Ker preprosto ne znamo. Sliši se super, neodgovornost, razpuščenost, vse na hojladri, ničesar ni treba jemati resno. Samo dokler se ne srečamo sami s seboj. Ne bomo se posrali na cesti, ker nas je preveč sram (če izpostavam prilagajanje okolju). Tukaj se svoboda konča.

Ali ni svoboda v sprejemanju norm, v disciplini, da delujemo, smo družbeno koristni in da to dojemamo kot dogovor, ne kot osebno žrtev? Svoboda si moramo pridelati, ne pride sama od sebe. Razpuščenost je obratno sorazmerna svobodi, je obupan poskus ubežati vzorcem, ki nas dušijo. Takrat je vsaka meja in obveznost problem. Ničesar nismo sposobni odraslo prenesti, ne zmoremo postavljanja in

upoštevanja mej. Jebe se nam za vse, jebe se nam zase in se prepuščamo odvisnostim, razvadam. Zamegljujemo si um, ga zaposlujemo na tisoč in en način s skupnim končnim ciljem: samopozabo. Zakaj? Ker je vse brez smisla in to je grozljiv občutek. Tako neznosen, da mu nekateri v skrajnosti poskušajo ubežati s smrtjo. Ali ne vodijo vse odvisnosti ravno v to smer?

Potrebujemo meje, potrebujemo red, vsekakor v otroštvu. Tisti, katerih očetje so se bali »udariti po mizi« (ne dobesedno, nekateri to počnejo, ne da bi dejanje imelo ustrezen učinek; tukaj mislim na postavljanje mej, zahtev in vzpostavljanje discipline), se kasneje v življenju slabo orientirajo, iščejo razne (velikokrat tudi neustrezne) rešitve za najosnovnejše dileme, begajo med možnostmi, ki jih

ponuja trg v vlogi zaveznika, kar jih dela le še bolj zbegane in razcepljene. Kaj nam torej preostane? Postaviti lastne temelje, ki jih ne bo mogel zamajati vsak, ki pride mimo s senzacionalno novico, »utemeljenim znanstvenim razlogom« ali »desetletji izkušenj«. Zmožni smo prepoznavanja, kaj je dobro in prav in kaj ni. Na nas je, da delamo napake, na nas, da se učimo in da gradimo. Ko bomo sezidali hišico, zavetje discipline, takrat bomo lahko pomolili glavo iz nje in odprli oči, takrat se bomo resnično zanimali in zavzeli za pravo stvar. Takrat bomo nehali biti razvajeni. Seveda se počutimo dobro, ko se obvladamo, ko gremo preko svojih razvad in odvisnosti, takrat nas preplavi občutek zmagoslavja, moči, zdravja,

samozavesti. Mislim, da je večja nagrada občutek po tem, ko smo se uspeli odreči tistemu »nujnemu« čiku, kot pa občutek, ko ga polzavestno rauhamo stoje in sami na minus deset in oprezamo, da nas ne zasači šef gostilne, v kateri trenutno delamo. Uspeli smo se izmuzniti na čik, čeprav se ne bi smeli, pa nas nihče ni dobil. Zmaga? Plaketa za norce, ki se veselijo ob tem, da so uspeli nahraniti svojo odvisnost in debelo muho še spitali. Odvisniku se zdi še tako rejena muha suha. Najsi pride četrto mesarjev, ne bodo zaklali šmentane nje, dokler ji odvisnik ne preneha dajati hrane. Ko bo začela hirati, bo odletela. To je zmaga! In takrat nastopi užitek.

Aktualno

V pričakovanju praznikov

Zdi se, da se letos predbožična evforija ni začela tako zgodaj kot v prejšnjih letih, ko so nas že v začetku novembra začeli opozarjati na praznike, ki so zaradi predolgega naznanjevanja počasi že izgubljali čarobnost in so, ko so dejansko napočili, pomenili že skoraj olajšanje. Manjši pomen imajo za veliko ljudi letos tudi zato, ker jih je mnogo izgubilo službe zaradi malomarnega delovanja poslovodstev in ker se država že v osnovi ukvarja le s kurjimi tatovi.

Piše: Uroš Sitar

Res je, da bodo ljudje v času božiča in novoletnih praznikov vsaj poskušali pozabiti na probleme in bodo ob pogledu na prizorišča množičnih praznovanj vsaj na videz videti veseli, a vendar nič koliko družin ne bo imela razloga za praznovanje. Človek se ob medijsko znanih primerih propadlih podjetij vpraša, kakšna etična načela imajo njihova poslovodstva. Kako lahko neka gradbena baronica (če ji tako rečemo), ki se je pred leti medijsko predstavljala kot uspešna poslovna ženska, takoj ko se začne njen grad podirati, začne odžirati svojim

delavcem še tisto malo, kar so imeli. Ista oseba hkrati tudi sodeluje pri krščanskih bogoslužjih. Poraja se mi vprašanje, po kakšni kulturi in etiki se zgleduje? Med krščanskimi in poslovnimi načeli lahko namreč potegnemo številne vzporednice. Mar nima sramu?

Podoben primer so menedžerski odkupi podjetij. Merkur je verjetno edini primer akterja te zgodbe, ki neuspeli poskus obžaluje. Zakonodajca je pač dovoljevala z logiko povsem skregan lapsus, da je lahko nekdo za pridobitev kredita zastavil kar delnice podjetja, ki ga je šele želel odkupiti. Ali so imeli akterji v mislih dobro- ali

slabo-namerni prevzem, je seveda stvar diskusije. Ob pogledu na podjetje, ki je bilo nekdaj izredno uspešno in je imelo veliko možnosti, da postane še boljše, se mi najbolj smilijo delavci, ki ne vedo, ali bodo jutri še imeli zaposlitev ali ne. Tu so še banke, ki se zaradi terjatev do podjetja usedejo na vsako premoženje. Za delavce bi bilo tako najbolje, da bi šlo podjetje pri takem scenariju v stečaj, saj bi v tem primeru lahko uveljavili še največ pravic. Podjetje je trenutno v prisilni poravnavi in le upamo lahko, da se bo izvleklo in da bo skupaj z zaposlenimi ponovno pisalo zgodbo o uspehu.

Primerno stanju pri nas in tudi drugod po svetu bi morali ljudje v tem času bolj kot na obdarovanje gledati na pomen vrednot in ne zgolj egoistično na lastne koristi, ampak tudi na dobrobit sočloveka – in te nazore ohraniti skozi vse leto. Morebiti je bilo celo dobro, da se je zgodila sedanja finančna in gospodarska kriza, saj so se ljudje začeli bolj zavedati, kako minljive so materialne stvari ter da se je nesmiselno opirati samo nanje in za njimi hlatasti. Nakopičeno ali, še slabše, nakradeno bogastvo ne šteje nič, če na koncu ostaneš sam in osovražen.

Uroš Sitar se je 6. decembra 2010 udeležil javne razprave z naslovom Pomen parlamentarizma in vključenosti mladih v upravljanje javnih zadev, ki je potekala v Državnem zboru Republike Slovenije. Na zasedanju, ki ga je sklical Državni zbor oziroma dr. Pavel Gantar, ki mu predseduje, je Uroš kot predstavnik CID Ptuj prispeval tudi svoje besedilo za oblikovanje skupne deklaracije mladih, oblikovane ob koncu tega zasedanja. Njegov prispevek objavljamo tudi v Cidopisu.

Pomen parlamentarizma in vključenosti mladih v upravljanje javnih zadev

Piše: Uroš Sitar

Pomembno za mlade ljudi je v prvi vrsti, da se aktivno vključijo v družbeno, pa tudi politično dogajanje najprej v svojem lokalnem okolju. Sploh v manjših krajih pomenijo ideje mladih ljudi novo gonilo kraja. Šele ko mladi začutimo, da kraju resnično nekaj pomenimo in da se naše delo ceni in upošteva, potem je najverjetneje čas, da skušamo aktivno vplivati tudi na določitev centra moči.

Žal smo v času finančne in gospodarske krize, ko se varčuje na vseh področjih, in tudi v času velikih političnih obračunavanj, ki ne le pri mladih, ampak tudi pri državljanih nasploh vzbujajo nezaupanje v politiko in dajejo morda še večji občutek pesimizma, kot bi ga občutili sicer, ko so bila svetovna gospodarstva, vključno z našim v rasti. Izvirni greh ni v našem nezanimanju za politiko, saj gre konec koncev v zadnjem letu za odločitve, ki se tičejo izključno nas, problem je v skupku prav vseh političnih strank, ki se ne morejo zediniti, da bi v času, ko gre državi slabo, tako kot v času osamosvojitve

stopile skupaj, potegnile nekaj političnih potez in nam, državljanom, prihranile tragikomedijo političnega obračunavanja. Tako pripadniki generacij y kot z smo odraščali skupaj z internetom. V prvi vrsti bi se morali tudi zato, da bi se slišala beseda mladih, začeti neformalno povezovati na mestih spletnega druženja, kot je na primer facebook in preko njega sporočati svoja stališča glede tem, ki se tičejo prav vseh v državi. Mladi smo zainteresirani za dogajanje v državi, vendar je treba upoštevati, da se tukaj čuti močan vpliv različnih pogledov generacij. Sploh prej omenjeni generaciji y in z na življenje gledata povsem drugače kot predhodne. Že generacija x je povsem drugačna. Zdajšnji mladi smo podvrženi bolj množičnim spremembam, jih laže sprejemamo, se jim laže prilagajamo, hitreje sprejemamo novosti, še posebej tehnološke. Zato je izredno pomembno, da se politično dogajanje približa mladim, da se vzpostavijo tudi s strani politike mehanizmi, ki bodo omogočali stik med političnimi akterji in ljudmi.

Mladi se moramo povezovati in razpravljati

o temah, ki se tičejo prav vseh. Kot državljani Evropske unije bi se morali preko spleta povezovati tudi z mladimi drugih držav. Ni prav, ni dovolj, da verjamemo vse, kar nam mediji poročajo, moramo se sami prepričati in izmenjati mnenja tudi z mladimi z drugih držav. To se lahko zgodi prav preko facebooka ali pa tako, da se v okviru inštitucij Evropske unije vzpostavijo komunikacijski kanali, kjer bi lahko mladi izmenjali mnenja o dogajanju v svoji lastni državi in dobili sliko o dogajanju ne le doma, ampak tudi po svetu. Z izkušnjami vrstnikov po drugih državah lahko tudi v lastno okolje prenesemo primere dobrih praks.

Navsezadnje je verjetno napočil čas, da se politične karte nekoliko pomešajo, da se v politiki pojavi več predstavnikov mladih, ki ne bi bili toliko pod vplivi drugih. Seveda se poraja vprašanje, koliko je sploh politika še politika in ali nima velikega vpliva tukaj že kapital.

Mladi si moramo prizadevati, da se naša beseda sliši in upošteva. Potrebno bo razumno vodenje državnih podjetij ozi-

roma doseči, da bi imele te le kontrolni delež lastništva, saj velja, da je država slab gospodar. Edino v finančni in gospodarski krizi je mogoče dobro, da je država večji lastnik pri bankah, saj smo tako imeli manj primerov sekuritizacije, a zato veliko več slabih posojil neuspešnih managerskih prevzemov.

Predlagati bi morali tudi, da se davčna uprava informacijsko poveže z drugimi državnimi inštitucijami in da se doseže zakonska podlaga, da se dolžnikom ne bi izdajal noben uradni dokument. Le tako lahko dosežemo bolj ekonomično in transparentno delovanje.

Zakonsko bi bilo potrebno prav tako doseči, da bi imela podjetja zakonsko predpisane fonde sredstev, ki bi jih lahko porabila v primeru težav podjetja, prav tako pa več varovalnih mehanizmov, ki bi dopuščali več pravic zaposlenim. Država je namreč zašla v globok kapitalizem, kjer velja načelo »če že kradeš, kradi na veliko« in kjer se gremo le lov na kurje tatove.

Enkrat čez Dravo, dvakrat čez Muro: kolumna o študentskem življenju v Gradcu

In je bilo belo, svetlo in praznično.

Po enomesečni pavzi je čas, da ponovno kaj napišem, sploh v tem božičnem obdobju. O tem, kako je Gradec trenutno sladek, sem nekoč že pisala. Tudi bel je, kot lahko vidite na fotografiji.

Piše in foto: Dora Lenart

Glede na to, da je vsa pozornost trenutno res namenjena snegu, se bom temu izognila. Delno. Za začetek se bom osredotočila na praznovanje božiča po avstrijsko. Za razliko od otrok pri nas tukajšnji otroci namesto Božička pričakujejo Jezuščka, ki jim prinese darilo, zaželeno v pisemcu ob božiču. Nasploh je Jezušček oziroma Christkind tukaj ob božiču v središču pozornosti. Christkind, ki prinese darila ob božiču, Christkindlmarkt – torej božični sejem, kjer prodajajo razne okraske, kuhano vino, peciva ... Tudi tukaj se kaže močna krščanska tradicija. Glede na to, da je Božičku skoraj povsod drugod namenjena tolikšna pozornost, je zanimivo slišati, da tukaj prinese darila Jezus. No ja, ne glede na ves kapitalizem, ki ga pooseblja, je Božiček še vedno moj najljubši dobri mož.

Pri prazničnem decembru imam najraje njegovo melodijo. Tisto veselo, cingljajočo, ki jo je

zmeraj lepo slišati. Vsaj meni. Nenazadnje ravno ta blišč in cingljanje ustvarjata praznično sceno. Mislim, da si vrtim zimsko obarvane pesmice že od 25. novembra, pa taka oboževalka zime vseeno nisem. Zanimivo, kako nekatere stvari pritegnejo ... Hkrati pa je praznični čas čas počitnic. Dva tedna prosto, juhej! Počitnice sem imela vedno rada, sploh zimske so posebej fine. Zunaj je sneg in mraz, ti pa notri uživaš ob toplem čaju, piškotih, zaviti v odejo in gledaš polurne »sit-come« ali pa recimo vse dopoldne bereš tisto eno knjigo, ki si jo že sedemkrat začel brati in veš, da je ne boš nikoli končal. Vsekakor odličen način zabijanja prostega časa.

Če k temu dodam še praznike, mi je prav žal, ko pomislim, kako hitro so mimo. Ampak na srečo vsako leto spet pridejo. S kokakolinim tovrnjakom. Cin. Cin. Cin.



Zimska Praga

Praga je med slovenskimi turisti priljubljena predvsem za novoletne izlete, ki so polni prava uspešnica slovenskih turističnih agencij. Praznovanje novega leta v Pragi je dobra ideja za decemski odklop - silvestrski večeri v tem mestu prekipevajo od bučne zabave, tudi zaradi poceni češkega piva. Tudi s kančkom potovalne žilice si Prago brez težav ogledate v lastni režiji v kateremkoli delu leta.

Piše in foto: Nina Zupančič

Tako sva se s fantom januarja letos tudi sama podala v zlato Prago, kakor jo mnogi imenujejo. Seveda nisva potovala z agencijo, pač pa vsak s svojim velikim nahrbtnikom povsem v lastni režiji. Tako sva malo pred polnočjo sedla na vlak

Najdeva si čisto poceni hostel z imenom Bridge na super lokaciji, čisto v centru mesta. Res da je še najbolj podobno, kot da bi spala pri nekom doma, ampak glavno je, da je postelja s streho nad glavo. Trudiva se nekaj malega skuhati za kosilo – kuhinja premore

konstrukcijo. Vsak kip, ki stoji na mostu, skriva neverjetno zanimivo zgodbo. Še najbolj mi je v spominu ostala tista o sv. Janezu Nepomuku, nesrečnem duhovniku, ki so ga za kazen, ker se je sprl s kraljem, vrgli z mostu. Včasih so na mostu izvajali turnirje,

imam na sebi, saj sonce nima nobene moči, pa še veter piha ... brrr. Danes sva namenjena na Hradčane, na grajski hrib. Stavbe v starem delu mesta so res zanimive, saj imajo zelo izvirno okrašena pročelja. Na grad vodijo stopnice, ki se kar nočejo in nočejo

do Loretánskih namestí, od tam pa vstopiva v Nový Svět, kraj skrivnostnih in zavitih uličic, kjer so nekoč živeli grajski služabniki, kuharji in lakaji. Med njima sta bila tudi astronom Tycho Brahe in Johannes Kepler, ki sta delala za cesarja Rudolfa II. Danes

če le ne ješ v starem mestnem središču. V novem delu najdeš restavracije vseh vrst, od tistih s tradicionalno hrano pa do vzhodnjaških, kjer se počenč naješ že za 3€.

rojstva, običaj obrezovanja, praznik bar mitzvah ... Ostali sta nama še dve sinagogi: Maiselova in Španska, ki je najlepše okrašena, pred njo pa stoji kip Franza Kafke (ki je bil prav tako Jud). Zanimivo je dejstvo, da so sinagoge Najprej raziščeva Pinkasova

konča z Narodnim muzejem. Vstopnina v muzej je nizka in obisk se vsekakor izplača. Najbolj zanimiva za naju, oba naravoslovca, je priložnostna razstava o nastanku in spremenljivosti našega planeta in življenja na njej. Začne se z izredno



v Ljubljani in se odpeljala na pot. Ob štirih zjutraj prestopiva v Salzburgu in kar nekaj časa sva edina potnika na škripajočem in spihajočem češkem vlaku. Ko prestopimo češko mejo, je z vsako minuto videti več snega, ki ga osvetljuje vzhajajoče sonce. Na praško postajo Hlavní nadraží prispeva skoraj z dvema urama zamude, a kaj zato – važno je, da sva prispela. Oprtava si nahrbtnike in se odpraviva v približni smeri centra. Temperature so, kljub soncu, krepko pod ničlo, zato so pločniki gladki kot drsališče. Navkljub vsej koncentraciji, ki jo zahtevajo poledeneli pločniki, uspeva nabirati prve vtise o »najlepši evropski prestolnici«.

namreč en sam lonec, pa še ta poskakuje po štedilniku, da skoraj umreva od smeha. Ko pojeva improvizirano kosilo, se odpraviva v mesto. Ura je šele štiri popoldne, pa se že temni. Ampak ko ugotoviva, da je Praga pravzaprav lepša ponoči, to sploh ni več problem. Najprej splezava po nešteti stopnicah na Staromestni stolp pri Karlovem mostu. Pogled z njega na grad, most in na Vltavo je fantastičen. Na vrhu se nama pridruži trobentač, ki ob vsaki polni uri trobenta na vse štiri strani neba. Potem se spustiva preko Karlovega mostu, ki je bil dolgo časa edini most v Pragi. Zgrajen je bil v 14. stoletju po naročilu cesarja Karla IV. Šestnajst mogočnih obokov podpira kar 500 metrov dolgo

bitke in usmrtiltve, danes pa je poln pouličnih umetnikov. Ko se že misliva vrniti v hostel, se odločiva, da greva še malo v drugo smer. Tako prideva do Staromestskih náměstí (Staromestnega trga). Najprej se nama pogled odpre na Tínsko cerkev. V njej je grobnica danskega astronoma Tycha Brahe. V središču trga je spomenik Janu Husu, ostalih 27 tlakovanih belih križev pa predstavlja ostalih 27 vodilnih protestantov, usmrčenih leta 1621. Mraz in utrujenost od neprepane noči na vlaku naju počasi prisilita, da se vrneva v hostel. Naslednje jutro pozajtrkujeva, v nahrbtnik zloživa termovko s čajem, čokolado in vodič ter pohitiva v mesto. Srečna sem za vsak pulover, ki ga

končati. Ko kljub vsemu prisopihava na vrh, se nama odpre razgled na celotno mesto, obsijano s soncem. Ob vhodu na grajsko dvorišče sočustvujem s pripadnikoma straže, ki s polhovkama na glavah stojita v črtastih škatlah in sta vidno premražena. Nesporno najlepša stavba v celotnem grajskem kompleksu je katedrala sv. Vít, ki stoji na tretjem grajskem dvorišču. Nič čudnega, da so jo začeli graditi v 14. stoletju, končali pa šele pred dobrimi 100 leti, ko pa je tako velika. Svetloba, ki pada skozi rozeto, naredi cerkveno notranjost mavrično in toplo. Čisto na koncu stoji grobnica sv. Janeza Nepomuka – tistega reveža, ki so ga vrgli z mostu. Ko raziščeva okolico, se spustiva

v teh majhnih in zanimivih hiškah živijo umetniki in pisatelji. Potem slediva znakom za Strahovský klášter, ki je prava zakladnica literature. Njegove bogato okrašene knjižnice so menda med najsijajnejšimi v Evropi, zato so za ljubitelja knjig obvezen postanek. Od samostana se spustiva proti Vltavi po Nerudovi ulici (poimenovani po pisatelju Janu Nerudi, ki je živel na številki 47). Vmes se ustaviva v več trgovinah s češkimi izdelki. Eden izmed boljših spominkov, ki jih vidim na policah, je Krtek, junak istoimenske češke risanke. Veliko je tudi marionet, ki so značilne za Prago, pa kristalov in drugih umetnin. Hrana v mestu je zelo poceni,

sinagogo, zgrajeno leta 1535 saj je želel Hitler ostanke Po 2. svetovni vojni je v nje tega geta ohraniti kot »Muzej nastal muzej oziroma bol izginule rase«. spomenik žrtvam holokavsta Zvečer začne lahko naletavati Po stenah je zapisanih 77 297 sneg. Sprehajava se po mestu imen umorjenih Judov. Vin ob polni uri prispeva pod zgornjem nadstropju so razsta astronomsko uro. Ta vsako vljene pretresljive risbe, ki se polno uro uprizori pravo jih narisali otroci v taborišču predstavo: figurice ob straneh Terezín. Iz sinagoge pelje po mahajo z rokami, okenca se na staro judovsko pokopališče odpro in ptič začivka. Sicer pa na katerem je po ocenal astronomska ura poleg časa pokopanih približno 80 000 kaže še položaj Sonca in Lune, ljudi. Na drugem koncu po dneve v mesecu in svetnike kopališča stoji mrtvašnica, ter astrološka znamenja. kateri je predstavljen judovsk Zjutraj spet sije sonce, sneg pa obred ob pokopu. Tik ob nje je ponoči zamrznil, zato ljudje stoji Klausova sinagoga, kar kar naprej padajo. Podava dobesednem prevodu pomen se do Legii mostu, kjer po »mala sinagoga«, čeprav je v naključju naletiva na kip resnici največja v mestu. V nje Bedřicha Smetane. Od tam ni notranjosti je razstavljenil pot nadaljujeva do Vavlskih veliko predmetov iz judovskil namestí, 700 metrov dolga običajev, razloženi so pomer trga ali bolje bulvarja, ki se



zanimivo zbirko asteroidov, vulkanizmom, simulacijami potresov, nadaljuje z nastankom in razvojem živih bitij, ki so predstavljeni s pomočjo risb in fosilov, ter konča s človekom, njegovimi izumi in izrabo energije. Ogledava si še zoološko zbirko z nekaj že izumrlimi primerki in tako preživiva v muzeju več kot štiri ure. Še eno popoldne preživiva v brezciljnem sprehodu po mestu in opazujeva ljudi. Stari del Prage ni prav velik in tako so bili štirje dnevi povsem dovolj, da sva si ogledala vse, kar naju je zanimalo, ostali pa so nama še večeri, ko sva samo uživala v praškem vzdušju.

Kupi me, Slovenec!

Ljubitelji knjig nismo mogli mimo decembrskega Knjižnega sejma, ki je potekal že 26. leto zapored. Pričel se je na dan boja proti AIDS-u in končal dan pred Miklavžem. Letos se je predstavljalo magičnih 111 založb in manjših založnikov. Tradicionalno so na predvečer odprtja sejma podelili Schwentnerjevo in druge nagrade, slavila pa je Neda Pagon, urednica Studie humanitatis, publicistka in prevajalka. Nagrado za najboljši prvenec je prejel Lado Kralj za zbirko novel Kosec koso brusi, med prevajalci pa so odmevala Skrivališča Petrija Tamminena v prevodu Julije Potrč.

Piše: Maruška Samobor Gerl

Prireditve in dogodki so se odvijali na obiskovalcem znanih mestih pod istimi imeni kot prejšnja leta. Naj omenim Debatno kavarno, Založniško akademijo in Poskusimo besedo. Glavnina pozornosti vse seveda pripadla knjigam, ki so pet dni krasile notranjščino Cankarjevega doma. Drenja, čakanja, nakupovanja, napetih živcev, da si lahko stopil nanje, je bilo v izobilju - kot se za sejem spodobi. Ljudje z vrečami, vrečkami, polnimi naročij knjig, nahrbtniki in vse bolj tenkimi denarnicami. Kljub temu pogosto z zadovoljstvom na obrazih, nekateri z napetostjo, zaskrbljenostjo in neučakanostjo, ki popustijo, ko prsti zgrabijo tisto. Potem ni pomemben nihče, ki ti stopi na nogo, te sune, da si zorje pot, niti zadušljiv zrak, rob zavesti in kaplja potu, ki počasi in vztrajno polzi

po sredi hrbita, da doseže bolj ali manj mikaven cilj ... Morje ponudbe v treh nadstropjih terja čas, zbranost in potrpljenje. Založniki, ki tisočkrat dnevno podajajo iste informacije kupcem in drugim obiskovalcem, so, razumljivo, s sončnim zahodom vse bolj godrnjavi, nejevoljni in bevskaivi, kljub temu da je v igri ugled znamke, ustvarjanje imena, položaja na trgu, prepoznavnosti med ljudmi, da bi dobro besedo ponesli med druge. Otroci pa so zanje dodatna preizkušnja potrpežljivosti, saj zmeraj iščejo najnižje cene, samo da kaj kupijo (prekleta potrošniško razmišljanje, le kje so ga staknili?) Nenazadnje, sodelovanje na sejmju je drago in zato privilegij tistih, ki si tega želijo in ga (finančno) zmorejo. Nekatere založbe in založniki se zavoljo stroškov odpovedo stojnici, drugi so pripravljeni nameniti sredstva zanj in s tem

opozoriti nase. To so sredstva, ki bi jih sicer namenili oglaševanju. V knjižnem svetu je promocija bolj ali manj stvar komunikacije od ust do ust, saj so stroški izdelave posameznega naslova in dobiček od prodaje velikokrat nesorazmerni. To velja za slovenski knjižni trg majhnih naklad zavoljo majhnosti trga, ki ga zamejuje naše govorno področje, in posledično visokih stroškov tiskanja. Zato so slovenske založbe primorane naročati dražje tiskanje, da ustvarijo vsaj nekaj dobička od majhne prodaje, če želijo poskrbeti za svoj obstoj, sicer imajo izgubo in propadejo. Izjema pri tem je monopolistična Mladinska knjiga, ki nekako narekuje tempo sprememb na knjižnem trgu. Kdor hoče biti konkurenčen, se mora prilagajati, kdor tega ne zmore, izvisi.

Želimo slovensko knjigo in prevode? Želimo ohranяти in pestriti slovenski jezik? Spomnimo se, kaj nas dela Slovence, kaj nas dela slovenski narod. Je to meja, črta na zemljevidu, točka spora med sosedi? Ne verjamem, da narod definira sovraštvo in nestrpnost do tujcev. Je to politika, gospodarstvo, smo Slovenci Mura, Droga, Peko, Ljubljanska banka, Rogaška? Če eno podjetje propade, slovenski narod še zmeraj stoji. Zakaj je povsod lepo, doma pa najlepše? Zakaj se po dveh tednih hrvaške govornice tako razveselimo slovenskega natakarkja, ki nam postreže govejo juho? Nagovori nas v maternem jeziku. Resda je zadnje čase vse več 'okejev' in 'fulov', zadeve 'skenslamo', ker nas 'boli kurac' in 'zafarbamo', ko nas opazuje 'kul bejba'. Počasi se amerikaniziramo skozi jezik, ne skozi McDonald's in Hollywood. Lahko obstajata. Dokler imamo svoj jezik, vemo, kdo smo. Tudi če izvolimo 'so what' premiera, lahko rečemo 'pa kaj potem', vzamemo v roke slovensko knjigo in uživamo v lepoti pisane slovenščine. Torej, kupujmo knjige, berimo, saj tako aktiviramo možgane na drug način kot s televizijo, in materinščino vgravirajmo vanje! Slovenstvo pride samo po sebi.



Center interesnih dejavnosti Ptuj
Osojnikova 9, SI – 2250 Ptuj
tel. 780 55 40 in 041 604 778
www.cid.si cid@cid.si

Program v januarju 2011

RAZSTAVA UMETNIŠKIH FOTOGRAFIJ MLA-DINSKEGA INFORMACIJSKO-SVETOVALNEGA CENTRA INFOPEKA

Od 3. do 26. januarja 2011

V ZAVODU PEKARNA MAGDALENSKE MREŽE SO PRIPRAVILI RAZSTAVO UMETNIŠKIH FOTOGRAFIJ, KI PREDSTAVLJAJO DELOVANJE NJIHOVEGA ZAVODA, OD KONCERTNIH DOGODKOV IN INTIMNIH FASCINACIJ DO ULIČNE UMETNOSTI. FOTOGRAFIJE SO DELO RAZLIČNIH FOTOGRAFOV, SODELAVCEV, PROSTOVOLJCEV IN SIMPATIZERJEV PEKARNE. FOTOGRAFIJE SO BILE PREMIERNO RAZSTAVLJENE V BEOGRADU IN PANČEVEM V SRBIJI, KASNEJE PA TUDI V JAZZ KLUBU SATCHMO V MARIBORU. AVTORJI: DANIELA KIČIČ, SAŠO STAMATOVSKI, TADEJ VAUKMAN, LUCIJA SMODIŠ, DUŠAN DOBIAŠ, BORUT WENZEL.

petek, 7. januarja 2011, ob 19. uri

POTOPIS: PONOVO S KOLESOM PO AFRIKI
MARKO MOHORČIČ IZ SEŽANE JE SVOJE POPOTNIŠKE VTISE ŽE PREDSTAVLJAL PRI NAS, TOKRAT PA PRIHAJA V GOSTE Z AFRIŠKO IZKUŠNJO, KI JO JE DOŽIVEL PRED PRIBLIŽNO LETOM DNI. POT JE BILA POVEZANA S HUMANITARNOSTJO, SAJ JE UGANDSKIM OTROKOM PODARIL NOGOMETNE ŽOGE, UČBENIKE IN 2 KM ŠOLSKE KREDE. KOLESARIL JE SKUPAJ Z LEONOM PALČARJEM IZ LJUBLJANE, PREVOZILA PA STA KAR 5200 KM. NA POTI PO ETIOPIJI, KENIJI, UGANDI, RUANDI IN BURUNDIJU STA SPOZNAVALA DEŽELE, LJUDI IN NJIHOVE NAVADE.

VSTOPNINE NI!

sreda, 12. januarja 2011, ob 14. uri

ZASEDANJE PTUJSKEGA OTROŠKEGA PARLAMENTA

ZASEDANJE NA TEMO VPLIV DRUŽBE IN MEDIJEV NA OBLIKOVANJE MLADOSTNIKA SKUPAJ ORGANIZIRATA CID PTUJ IN DPM PTUJ. UDELEŽILI SE GA BODO UČENCI OSNOVNIH ŠOL IZ MESTNE OBČINE PTUJ, NJIHOVI MENTORJI IN RAVNATELJI.

sobota, 15. januarja 2011, ob 20.30

KONCERT: VID JAMNIK KVARTET (SLO/AUT)

VID JAMNIK - VIBRAFON
STANE HEBAR - KITARA
HERMAN LUKA GAISER - KONTRABAS
BERND REITER – BOBNI

VODJA ZASEDBE JE MLADI SLOVENSKI VIBRAFONIST VID JAMNIK, KI S SVOJIM DELOM PUŠČA SLEDI TUDI DALEČ IZVEN MEJA SLOVENIJE IN VSEKAKOR SPADA MED NAJBOLJ TALENTIRANE MLADE GLASBENIKE V TEM DELU EVROPE. V SVOJI MLADI KARIERI JE SODELOVAL ŽE S ŠTEVILNIMI ZVENEČIMI IMENI JAZZA. ZASEDBA JE NASTALA Z RAZŠIRITVIJO VID JAMNIK TRIA,

KI SE MU JE PRIDRUŽIL ODLIČNI AVSTRIJSKI BOBNAR BERND REITER, DIPLOMANT GRAŠKE UNIVERZE ZA GLASBO IN UPODABLJAJOČO UMETNOST. VID IN STANE STA ŠTUDENTA KOROŠKEGA DEŽELNEGA KOZERVATORIJA ZA GLASBO V CELOVCU, LUKA PA JE DIPLOMANT TE ŠOLE. ZASEDBA IZVAJA AVTORSKO GLASBO V KOMBINACIJI Z JAZZOVSKIMI STANDARDI IN ORIGINALI. VSTOPNINA: 3 €

petek, 21. januarja 2011, ob 20. uri

NAVTIČNI POTOPISNI VEČER

JOŽE MUŠIČ, PRVI SLOVENEK, KI JE OBJADRAL SVET, JE AVTOR DVEH ODLIČNIH MORSKIH POTOPISOV (MELODIJE VETRA IN ZLATI VALOVI), MOJSTER FOTOGRAFIJE IN FILMA, MORNAR, POPOTNIK TER VSESTRANSKI ŠPORTNIK. OB SLIKI IN BESEDI BO PREDSTAVIL SVOJO PLOVBO OKROG SVETA. SOORGANIZATORJI VEČERA SO ČLANI EURONAUTIC YACHT CLUBA IN KER STA MORJE IN VINO ŽE OD NEKDAJ ODLIČNA KOMBINACIJA, ČAKA OBISKOVALCE MANJŠA DEGUSTACIJA VRHUNSKIH VIN VINOGRADNIŠTVA TURČAN. VSTOPNINE NI!

četrtek, 27. januarja 2011, ob 14. uri

ZASEDANJE MEDOBCINSKEGA OTROŠKEGA PARLAMENTA

VPLIV DRUŽBE IN MEDIJEV NA OBLIKOVANJE MLADOSTNIKA BODO NA ZASEDANJU OBRAVNAVALI TUDI OTROCI S CELOTNEGA PTUJSKEGA OBMOČJA, TO JE IZ VSEH OSNOVNIH ŠOL V UPRAVI ENOTI PTUJ, KI IZVEDEJO ŠOLSKE PARLAMENTE. TUDI TO ZASEDANJE SKUPAJ PRIPRAVLJATA CID PTUJ IN DPM PTUJ. OB ZASEDANJU BO POSTAVLJENA TUDI PRILOŽNOSTNA RAZSTAVA PLAKATOV IN LIKOVNIH IZDELKOV NA TEMO ZASEDANJA.

petek, 28. januarja 2011, ob 19. uri

NEMŠKI VEČER

NEMČIJO DANES, ŠE POSEBEJ SKOZI OČI MLADIH, BO PREDSTAVILA MAREN WEEGER, 19-LETNA PROSTOVOLJKA IZ NEMČIJE, KI OPRAVLJA ŠESTMESEČNO DELO V PROJEKTU EVROPSKA PROSTOVOLJNE SLUŽBE CID PTUJ. POLEG KULTURE, NARAVE, ZNAMENITOSTI IN JEZIKOVNIH POSEBNOSTI BO PREDSTAVILA TUDI SODOBNI UTRIP TE MOČNE EVROPSKE DRŽAVE, TUDI S POKUŠANJEM ZA NJENO DOMAČO DEŽELO ZNAČILNE HRANE IN PIJAČE.

TEČAJI IN DELAVNICE

POTEKAJO:

TEČAJ KITARE – MENTOR SAMO ŠALAMON,
TEČAJ KITARE – MENTOR MARKO KOROŠEC,
GLASBENE SKUPINE – MENTOR MARKO KOROŠEC,
TEČAJ BAS KITARE – MENTOR LUKA GAISER,
TEČAJ BOBNANJA – MENTOR ALEŠ ZOREC,

ELEKTRO DELAVNICA – MENTOR DANIEL KRAPŠA,
ORIENTALSKI PLESI – MENTORICA MAJDA FRIDL,
DELAVNICE JAZZ PETJA IN DRUGIH POPULARNIH ZVRSTI – MENTORICA ZVEZDANA NOVAKOVIČ,
ZAČETNI TEČAJ ZNAKOVNEGA JEZIKA GLUHIH – MENTORICA MARIJA KOSER,
NOVINARSKA SKUPINA – MENTORICA POLONA AMBROŽIČ.

Z DELOM ŠE NI ZAČELA LITERARNA DELAVNICA Z MENTORICO KRISTINO KOČAN ŠALAMON, KER ŠE NI DOVOLJ PRIJAV. MLADI LITERARNI USTVARJALCI, VABLJENI K SODELOVANJU!

PODROBNE INFORMACIJE O PROSTIH MESTIH SO NA VOLJO NA WWW.CID.SI IN TELEFONSKO V CID PTUJ NA 02 780 55 40 IN 041 604 778.

EVROPSKA PROSTOVOLJNA SLUŽBA – EVS

CID PTUJ JE GOSTITELJSKA IN POŠILJAJOČA ORGANIZACIJA ZA EVROPSKO PROSTOVOLJNO SLUŽBO OZ. EVS (EUROPEAN VOLUNTARY SERVICE). PROSTOVOLJEC ZA UDELEŽBO NA EVS NE POTREBUJE NIKAKRŠNIH PREDZNANJ, ŠOLE ALI DELOVNIH IZKUŠENJ. KDOR ŽELI OSEBNO INFORMIRANJE IN SVETOVANJE ALI POMOČ PRI VKLJUČITVI V EVS, NAJ SE PREDHODNO NAJAVI PO TELEFONU 02 780 55 40 ALI 041 604 778. DO KONCA MARCA 2011 DELA V CID PROSTOVOLJKA MAREN WEEGER IZ NEMČIJE. PRIPRAVLJENA SE JE SREČATI Z MLADIMI IN MLADINSKIMI

ODPIRALNI ČAS CID PTUJ

OD PONEDELJKA DO PETKA OD 9. DO 18. URE.

V ODPIRALNEM ČASU STA NA VOLJO:

MLADINSKI INFO CENTER

S PETIMI RAČUNALNIKI, BREZPLAČNIM DOSTOPOM DO SVETOVNEGA SPLETA IN MNOGIMI INFORMACIJAMI ZA MLADE,

DNEVNI CENTER

OD PONEDELJKA DO PETKA OD 9. DO 15. URE
NAMIZNI TENIS, NAMIZNI NOGOMET, PIKADO, ŠAH, DRUŽABNE IGRE, TELEVIZIJA

VAJE, SESTANKI IN DRUGE DEJAVNOSTI PO DOGOVORU V PROSTORIH CID PTUJ POTEKAJO TUDI IZVEN TEH TERMINOV TER OB VIKENDIH.

VESELI SMO POBUD, IDEJ IN PREDLOGOV MLADIH – OGLASI SE, POKLIČI, POŠLJI MAIL!

Kolofon

Številka 3

Letnik 4

Datum izida: 31.12.2010

Kraj izida: Ptuj

Cidopis je glasilo Centra interesnih dejavnosti Ptuj.

Izdal: CID Ptuj

Zanj: Aleksander Kraner

Naklada: 400 izvodov

Foto na naslovnici: Andrej Lamut

Tiskarna: Grafis

Urednica Cidopisa in mentorica novinarske skupine v Centru interesnih dejavnosti: Polona Ambrožič

Oblikovalec in tehnični urednik: Andrej Lamut

Novinarji: Anja Erbus, 20 let, študentka; Andrej Lamut, 19 let, študent Donna Erjavec, 16 let, gimnazijka; Dora Lenart, 19 let, študentka; Eva Kračun, 16 let, gimnazijka; Jasmina Kokol, 16 let, gimnazijka; K.J., 17 let, gimnazijka; Lucija Hameršak, 20 let; Luka Cvetko, 13 let, OŠ Velika Nedelja; Maruška Samobor Gerl, 22 let, študentka; Nina Zupanič, 18, gimnazijka; Uroš Sitar, 21 let, študent; Živa Rokavec, 21 let, študentka

Lektorica: Nevenka Alja Gerl